

ở tù là mình không ở nhà mình vui cha mì, vui con mà đón cắp mì vào nhà đá chung với nhau không ngửi tù khác.Ở tù còn có nhiều cách giao khác nhau khám,nó mập,đi bóc lõi ch,đi tù, đi tay,đi cùi tay và choco là còn mày cách giao khác mà nhặt thiếc chia nhau ra. Ngoài ra có tay bùi bùi tù là đònг nhiên,còn bùi giam oan uổng ngửi vô tội là tội ác không thể tha thứ.Ngoài ra theo các tôn giáo lõn,khi chết rỗi vong linh cũng có thể bùi tù đònг lõi công bùng cho nhau hành vi đònг ác cùa mình khi còn sống đã làm tìn thòng đòn trai đòn,đòn loài và có khi đòn các sinh vật khác.Đi tù khác với đi TU là hành vi tội nguy hiểm cùa nhà tu hành muôn rèn luyễn tinh thòn và thõ xác cùa họ đònг có thể hiếp nhau tìn trai đòn,vi Phút tính và Thiên tính.

Nhà tù còn đònг giao là trai giam,nhà lao,nhà ngục,khám đònг,xà lim,trai cùi tay kùi cùi nhà tù hoa cùi là trung tâm gì đó (nhau cai nghiền hay phi cùi hùi nhân phum v.v..),đi a ngục hoa cùi âm phu?.Trong tònng lai có thể con ngửi i còn nghĩ ra nhau ng cái tên khác hay hòn.Bình thòng đi tù là bùi cùi ng bách do mót quyết đònг hành chánh(bùi tù theo quyết đònг hành chánh là phuông thõc đònг tài,đònг đoán đònг i chõi đònг chuyên chõi) hay mót bùi án cùa Tòa án; nhau lâu lâu nghe nói cũng có ngửi i tội nguy hiểm xin đi tù nhau mì đây ở Tây Ninh hai giám đònг doanh nghiêp Truông hoàng Niên và Truông hoàng Dũng (bùi nghi gian lõn hoàn thu)xin đònг c vào tù hoa cùi ông Wang nào đó ở Đài Loan xin vào tù vì sống tõi do không có việc làm ,không có cùm ăn !Có lõi tay đònг giõi có nhiều ngửi i tõi ng xin đònг c đi tù vì nhau lý do khác nhau,nhau vì không nhau hùt nên chõi xin giao ý nhau thõi chõi hòn vùi nhà thõi Thái Hà,hàng trăm ngửi i xin đònг c đi tù v.v..

Nhà tù choco là có tay lâu đònг i vì khi xã hùi con ngửi i hình thành thì cũng đònг thõi xuõt hùn nhau ngửi i có quyết lõi hòn ngửi i khác do sõi cùi mõnh cùi bùp,trí tuõi hay uy quyết tinh thòn,đu thõi vùi kinh tay hay nõm đònг c võ lõi.Nhau kùi này hay tay choco này bùi ngửi i khác phuôi tuân phuôi hùi,nõu kháng cùi thì bùi tù.Cũng trong xã hùi có nhau kùi phá phách,không cho ngửi i khác đònг c sõi ng yên ñn nhau nhau tên trum cùp,chuuyên đánh lõi,chuuyên lõi a gõt mõi ngửi i ,giõi t ngửi i v.v..thì xã hùi vùi thõy cùn vô hùi u hóa chúng bùng cách mìi chúng đi tù đònг không có cùi hùi tiõp tõi cùi phá hoa cùi cuõi sõi ng yên bình.

Vùi nhà tù là công cùi cùn thiõt cho xã hùi ñn đònг.Nhau ng càng ngày xã hùi càng văn minh.Nhà tù thòng đònг c nhau ng tay đònг tài chuyên chõi lõi đònг làm công cùi đònг trum áp ngửi i chõng đònг i,cùt giõi vùi ng quyết lõi,gây ra bao đau thòng cho ngửi i bùi đàn áp và gia đình hùi .Nhà tù chõn vùi tuõi thanh xuân con ngửi i vô tay i trong nguc tay i,làm tan nát nhau ng yên gia đình hùi nh phúc,phá tan bao lõi cùi mìi tõi ng lai cùa nhau chau nhau ngay thõi,trong trum ;con cái cùa

tù nhân không còn đòc húng tình yêu thúng trong mòt gia đình êm ấm hún phúc bên cha,bên mò,không còn đòc đòu kiún tiúp túc húc hành đò phát triún con ngúi nhú nhúng đòa trú khác.Đòy là chòa kú nhúng đòa trú này còn bú phân biút đòi xú khi bú loúi khúi các trúng đòi húc và nhúng cú húi viúc làm búng cách này hay cách khác.Nhúng trúi túp trung cúa Đòc Quúc Xú,nhúng khu vúc lú u đòy núi tiúng cúa Liên Xô là nhúng hình thúc nhúa tù kiúu mòi đòn hình.Nhúng trúi Túp Trung Cúi Túo mòt thúi,cúng là nhúng núi dành cho nhúng ngúi bú giam giú mà cú ngúi bú nhút lún ngúi ra lúnh nhút chòa khúng đònh túi danh,chòa khúng đònh thúi gian giam giú mà sú tùy theo tình hình đòc rút ngún hay kéo dài theo cúm túnh cúa kú chuyún chính.

Vì nhúng oan cúbút công,đau khú mà nhúa tù đã gây ra tú trúc túi nay cho bao thú hú,mà trong thúi Lý Thánh Tông là mòt chò đò phong kiún,đòc tài ,chuyên chò,nhúa vua khi nghĩ đòn thân phún ngúi tù do chính mình bút giú cũng đòng lòng trúc cún,thúng xót phúi truyún cho các quan lúi dúi quyún lúy chòn dúy,áo ấm và cúm ăn cho tù nhân trong mùa đông bút đòi rét đau khú.

Do đó đòi các xúa húi vún minh ngúi ta mòi lúp ra nhúng qui đònh khút khe khi túng giam mòt ngúi,có luút phúp rõ ràng và đòc thúc thi chút chò,núu không luút phúp chò là túm khiên búo vú an toàn cho kú lúm quyún.Khi mòt ngúi bú bút giam bú đem ra xét xú,quyún bào chòa cúa hú phúi đòc sú dúng hút mòc,bún án phúi đòc xét xú công khai và vún còn quyún kháng án đò khai thác hút mòi khía cúnh phúp lý cúng nhú tình tiút vú án.Mòt khi bún án đã tuyên phúi đòc đòng sú túm phúc khúu phúc hoúc ít nhút cúng đòc công luún nhún.

Chúng ta khó tìm thúy mòt thúng kê vú sú tù nhân đòi vúi dân sú cúa các quúc gia vì tú lú này rút cao,đònh húng túi hình únh cúa quúc gia đó.Chò nhún chung quanh sú các gia đình có ngúi thân phúi đòi thăm nuôi trong các trúi giam thì sú thúy con sú này rút lún.

Đò đây không bàn vú chò đò phúp luút và nhân quyún mà chò nêu ra nhúng cúm nghĩ cúa ngúi bú tù oan hay bú tù vì bú đòn áp.

Húi nhú,chúng ta thúng thúc mòc vú túng lai và tìm lúi giúi trong túng sú.Cách đòn giún nhút là xem chò tay.Cũng chòng có sách vú,thúy bà gì cao tay cú,chò là bè bún chòa tay cho nhau xem đòng nào là sinh mònh,đòng nào là gia đòo v.v..chò nào là hoún nún,búnh tút và có thúng cún phún cú chuyún từ đòy cúa nhau núa.Trong đòt núng đang cún nhiúu nhúng,loún lúc,chuyún từ đòy không phúi là xa lú,nhúng trong đòu óc trú con cú nghĩ là chòa túm cú p,giút ngúi vô túi mòi phúi đòi tù.Ai cũng cú túng súng lúng thiún,ăn ú hiún lành thì muún đòi khúng

bao giờ phai đi tù.Thì mà đói lòng đói lì có muôn khúc quanh,đói y bát ngon,chỗ mệt biền cõi chính trại,nhưng ngõi dân vô tội bàng nhiên lâm vào cảnh tù tội,nhưng chuyen trên trại ập xuông,gia cảnh tan nát mà chung hiếu dù đuôi câu chuyen ra sao,chỗ vì bát nghi là ột phe này hoắc phe kia !Mà ột tù cũng chung bát bao giờ vui.Trong hoàn cảnh đó họ có thể đã suy nghĩ ra sao ?

Khi ra lệnh bắt tù ta nhân danh cái gì mà có thể làm như vậy?Chính nghĩa ột?Luật pháp ột?Chung minh điều đó bằng cách nào ?Có điều gì tiolet llop nên bát đắng thuẫn xã hội và ý chí của đa số nhân dân hay số đắng thuẫn chỉ là do chúng bao thay?.Không có điều gì thoái,không có phản bội,nhưng có bội n minh,bội n hờ.Cái bánh xe bát sốt của chúng có thể nhanh chóng nát tuối thanh xuân của bao llop ngõi i đón xây điang ngai vàng cho chúng nhân danh nhung giá trị mà còn xéng máu nhân dân đón ra là số thay.

Khi người tù nhìn trại rông mây cao mà thấy mình nhung con chim nhỏ bé ột trong lồng,muôn vui cánh bay bát hoắc cát tiếng hát líu lo vang xa là ngay llop tict bát nút lối,bát bát miếng lối;thêm mệt vòng tay áu yếm cát a con thay,người vui trại nhung không thay nào có điều gì vì nhung hàng rào trại giam kiên cố và nhung trại mạc có lính ôm súng canh chung ngày đêm.Nhin khung trại bao la ,đất đai rộng rãi là tài sản Thống Đế ban cho mài vui đất tung tăng trong đó mà có kí dám cát quyến cát Ngài không cho ta nghe lén ,bay nhung trong đó,giúi hòn ta trong khung trại nhung hờ,p,không điều gì tict do hít thay và ngay m nhìn đất trại bao la xinh đep.

Trong hoàn cảnh tuyệt vời này có Hùng Nguyễn văn Thuận có một nỗi đau tìm số安慰 :

“Con Voi Mèo

*Đại con dâng hòn Mèo cát a con!
 Giây phút đầu tiên đầu n Saigon.
 Cáo gian lát m đầu Con vì Mèo!
 Vu vui nhau nỗi: Mèo vui i con!
 Sống chát, lao tù: Con có Mèo,
 Gian truân chung quan: Mèo bên con!
 Tăm ticti đêm trại ng: Con thay a Mèo,
 Băng rông vui t bén: Mèo đón con!
 Cô quan ê chát: Con kêu Mèo,
 Hy vui ng trào trào: Mèo nghe con!
 Đau khổ xác hòn: Con nhìn Mèo,
 Âm thay m tict: Mèo dại y con.*

*Muôn vàn thề ng nhỉ : Con dâng Mộ !
Mộ c triều u ân tình: Mộ thề ng con!
Sứ m lòng tống lai: Con trao Mộ ,
Khó khăn hàn i: Mộ giúp con!
Âu y m đêm ngày: Con yêu Mộ ,
Ngày vui tin tống: Mộ dâng con!"*

Còn cõi tù Hộ chí Minh trong Ngõ c Trung Nhát Ký,bài Hộn Chữ (số 103) thì :

*Đau khở chi bỗng mệt tột do!
Đêm buồn đỗi lòng cũng không cho.
Còn a tù khi mệt, không đau bỗng,
Đau bỗng thì không mệt còn a tù!*

Cái oái oăm cõi a thân phõn ngõi tù,khi nghĩ gõn,nghĩ xa đõu bõ tõc và nhõng ngõi đã có kinh nghiõm rõ tù,nhõt là tù oan,phõi hiõu rõ nõi đau thõng và lòng oán giõn või đõu phi lý,bõt công cõi a chõ đõ lao tù mà sau này khi hõ đã nõm đõõc quyõn lõc trong tay,võn khõng chõu cõi cách,võn tiõp tõc thõc hành nhõng đõu phi lý đó cho ngõi khác thì hõ có còn lõõng tri nõa hay khõng?

Hòa Thõng Thích Quõng Đõ cũng có nhõng võn thõ tù nhõ “Nói chuyõn või tõ thõn”dõõi đây :

*“Xà lim trông hõ t cái nhà mõ
Mõi lõn mõi cõi a tôi ra vô
Thõ y nhõ chôn rõi mà võn sõng
Tõ thõn tôi sõi con cóc khõ”.*

Hoõc :

*“Màn đêm dày dõc phõ xà lim
Có võt gì rõi gõa khoõng im
Lõng mãi tôi nghe rõi mõi bõt*

"Thì ra tôi ng dành cá con tim."

Dù có lúc ngài nói :

*Ngóc thỏi t dành u sôi thành cam lị
Lao tù lị a bé ng hóa hóng tiên.*

Nhóng dù mô thế nào thì câu nói dân gian "Nhót nhót thếi tù, thiên thu thếi ngoóngi" đã diễn thế đầy đầy hết nhi i thỏing khó có và tinh thỏin và thỏi xác cáa kết ho\u00e1n cánh chim lóng cá chúu .

Thỏi Lị tửng tửng ngóng i tù nhóng chúa sòn lâm trong cũi sỏit để nói lên tâm sỏi cáa mình :

*Gióm mỗi t mỗi i căm hóngn trong cũi sỏit,
Ta nho mài, trống ngày tháng dàin qua,
Kinh lũ ngó i kia ngó o mỗin, ngón ngó ,
Gióng mỗit bé gió u oai linh rõng thỏim
Nay sa có bé nhóng cónhóngn, tù hãm
Để làm trò lị mỗit, thỏi dể chúi
Chúu ngang béy cùng bén gió u dể hãi
Vài cóp báo chuồng bên vô lị.*

*Ta sỏing mãi trong tình thỏing nhi nhóng
Thỏia tung hoành, hóng hách nhóngng ngày xáa.
Nhóng cónh sòn lâm bóng có, cây già
Vài tிng gió gào ngàn, vài gióng nguóngn hét núi,
Vài khí thét khúc tráing ca dể dểi
Ta béng chân l\u00e9n d\u00f3ng dểc, déng ho\u00e1ng,
L\u00e0n tõm th\u00e1n nhóngs\u00f3ng cu\u00e1n nhóngp nh\u00e1ng,
Vàn b\u00f3ng \u00e1m th\u00e1m l\u00e1 gai, có sỏic.
Trong hang tõi mỗit th\u00e1n khi đ\u00e1 quóngc
L\u00e0 kh\u00fbin cho mỗii vàt d\u00f3u im h\u00e1i.
Ta b\u00fbin ta ch\u00e1u tõ cáa mu\u00f3n lo\u00e1i
Gióa ch\u00fbin th\u00e1o ho\u00e1a kh\u00f4ng t\u00e1n, kh\u00f4ng tu\u00e1i.*

Nào đâu nhúng đúm vàng bún suúi,
 Ta say múi dúng uúng ánh trúng tan?
 Đâu nhúng ngày múa chuyún dúng bún phúng ngàn
 Ta lúng ngúm giang san ta dúi múi ?
 Đâu nhúng buúi bình minh cây xanh núng gúi
 Túng chim ca gúc ngú ta túng búng?
 Đâu nhúng chú u lệnh lúng máu sau rúng
 Ta dúi chút múnh mút trúi gay gút
 Đú ta chúm lúy riêng phún bí mút?
 - Than ôi! Thúi oanh lút nay cún đúu....

Ngúi tù làm gì trong nhúng ngày tháng đó ?

Ngày xúa ngúi tù chúu nhiúu chú đú chúng hún nhú tù thúng,tù khú sai và tù khú sai biút xú.Ngày nay văn minh hún không thúy nói vú nhúng phân biút đó núa,cho nên tùy theo đúi u kiún cúa múi nhà tù mà tù nhân có thú ăn chúi suút,hoúc chú phúi làm vài viúc vú sinh lút vút trong trúi giam ,hoúc phúi lao đúng vút vú.Còn ngúi tù có thú đúm nhút bút cú lúdúu trên lúnh thú và phúi làm bút cú viúc gì mà Ban Giám Đúc trúi nghĩ ra nhú cày cuúc,trúng trút,xúgú,đún cây,làm múc,làm gúrún,ma> yá ,chún nuúi vv..

Núc sông,công tù,không gú rú búng nún các tù nhân tha hú đúm súc lao đúng đú làm nhúng viúc riêng tú cho các quan coi tù.Nhiúu ngúi lú ngoài không biút cái cúa,cái đúc,cái búa là gúi nhúng vút rúi khéo tay mút cách kú lú,túo ra nhúng sún phúm kim khí,dú gú và cú xúy dúng vv.. rút thúm mú vúi công cú thô sú.nhúng núi không có viúc gì làm thì tù nhân túp thiún,dúy nhau tú vi búi toán,luyún túp các bài dúy cho tinh thún và thú chút đúng khang kiún nhú dúch cân kinh,húc ngoúi ngú vv..-đú giút thúi gian.Giúi tù Hình Sú thì dúy nhau các kú thuút chúm chúa,bú khúa,xúm húnh,các múnh lúi tinh vi đú hành đúng qua mút phúp luút, sau khi mún ún thì tay nghú đúng nâng cao,đúm lúi kút quú tút hún trong các phi vú múi.Nhú tù lú mút trúng dúy nghú hiún đúi và hiúu quú nhút.

Lao đúng trong tù lú bút buúc,rút vút vú,có đúnh múc,có thi đua nhúng không quan trúng hiúu quú kinh tú,lúm đú mà lúm,đú cho tù nhân không đúng cú không,dú sinh rúc rúi.Mút trúi tù đóng túi núi nào thì chú trong mút năm ,hàng chúc cây sú rúng chung quanh đó thành hoang hóa,cây cúi bú chút hút,cây lún lúm đú múc hoúc nhú,cây nhú lúm cúi,rúng chú cún trú lúi cú dúi mà thúi!

Ngày ra tù dĩ nhiên ai cũng vui mừng nhộn hởi đi sang lối.Nhưng người mân án thì còn đoán ra ngày vui của mình,còn kẻ tù không án mà đâm cõi tên thì nói vui mừng biết làm sao từ xiết,mặc dù có những lo toan vui trãm ngàn khó khăn đang chờ trước mặt.Nhưng hãy vui mừng và vui với gia đình trước đã.

Còn những người không còn chờ nào đón vui thì sao,tiền bạc không có,biết đi đâu vui đâu,nhưng con chim trời bị gió,tìm đường nhà ai bậy giờ?Ôi nỗi đau này còn ghê gớm hơn nỗi đau lúc nghe i từ.

Có những người khác khi vui vui con không cho vào nhà vì vui đã có chỗ ng khác.Trường hợp này đã xảy ra khá nhiều và chắc chắn nhiều nhân chứng đang sống rõ rài khắp nơi trên trái đất này ,chỗng còn phai nói thì chúng ta cũng cảm nhận được nỗi lòng của những người trong cuộc!

Sau cùng ai cũng tìm ra con đường riêng của mình,nhưng hoàn cảnh của họ lúc đó còn bi thảm nào hơn ?Trái đất rộng mênh mông nhưng họ không tìm ra một chỗ để gửi đưu.

Độc Phật bồ con người có bốn cái khía,nhưng có lỗ phai thêm vào một cái khía nữa thì mới nói lên hột đát tính chất của cuộc sống con người thời nay : SINH,LÃO,BẢNH,TÙ và TÙ.Nếu như người này đát chất chung nhau thì rõ ràng các nhà Độc LÝ,Khổ sầu xây dựng và Kiến trúc phai sầu lỗ bắc thang leo lùu thoát nào đát bắc cầu i cầu thang đát ng rõ i vào chỗ TÙ,nếu không thì thà chung sáu ng họa.Đây cũng chỉ là sự phác cái khía của TÙ chung bút giấy nào tóm cho hột đát.